

Årets sortförsök

Stor rockad i sortlistan

Joakim Ekelöf, NBR, Nordic Beet Research Foundation

Årets vinnare i sortförsöken är *Aphanomyces*-toleranta Orlena KWS som petar ner Pascalina KWS från toppen. På andra plats hittar vi den nematodtoleranta nykomlingen Cantona KWS. Totalt sett tillkom hela fem nya sorter till sortlistan vilket är ovanligt.

Vinnaren

Det blev alltså Orlena KWS som drog det längsta strået i årets sortprovning när det gäller polsockerskörd och intäkt. Sorten har visat sig stark både i Sverige och Danmark och lämpar sig bra på både normala platser samt där man har problem med *Aphanomyces*. Rotformen är tyvärr svag och sorten kan vara känslig när det gäller stocklöpare så den bör inte sås tidigt.

Gapet stängs

Bara en dryga procent efter ledaren hittar vi på andra plats den nematodtoleranta sorten Cantona KWS. Här ser vi alltså

ett klart lyft för NT-sorterna, vilket innebär att gapet mellan toleranta och icke-toleranta sorter i princip är stängt. Cantona KWS har en god motståndskraft mot bladsvampar och ligger bland de bästa när det gäller stocklöpningsrisk. På minuskontot hittar vi tidig uppkomst och etablering där det finns mer att önska.

Högsta rotskörden

Näst högst på intäktslistan hittar vi Darnella KWS. Sorten har en god etablering och den högsta rotskörden. Motståndskraften mot mjöldagg är god, medan känsligheten för rost är relativt hög. Sorten har en viss

känslighet mot stocklöpare och är därför inte lämplig för tidig sådd.

Diesel

Nästa nykomling på listan är Strubes Diesel. Dess styrkor ligger främst i den höga sockerhalten samt sortens goda tolerans mot rostangrepp. Sorten ligger sämre till när det gäller etablering och stocklöpning. Liksom för Orlena KWS och Darnella KWS är sorten inte lämplig för tidig sådd. Men med ett högre netto och en lägre tendens till att gå i stock är Diesel ett klart lyft jämfört med Strubes föregångare Barents som fick lämna listan.

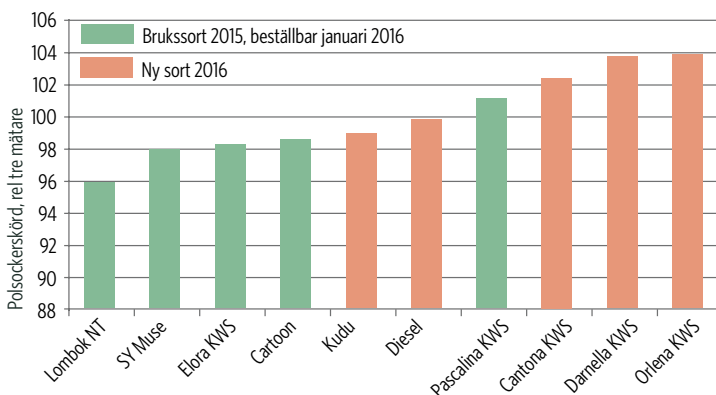
Hög sockerhalt och renhet

Även SESVanderHave får ett nytillskott till sortlistan. Det är treåringen Kudu som tog sig in på listan med den högsta sockerhalten, bästa renheten. Sorten har dessutom bland de lägsta stocklöpningsvärdena i stocklöpningsserien. Rotskörden och den slutgiltiga uppkomsten ligger dock i det lägre häradet.

De får lämna

De sorter som får lämna listan är Jollina KWS, Louisa KWS, Sabatina KWS, Barents, Princeton och Kristel.

Relativ polsockerskörd. Medeltal från 17 SLU- och NBR-försök 2013-2015

	Sort	Sortägare	Antal plantor		Renvikt	Sockerkhalt	Polsockerskörd		Renhet	Intäkt
			1000-tal/ha		ton/ha	%	ton/ha	rel. 1-3	%	diff
			50 %	slutlig						kr/ha
	Medel 1-3**		61	101	85,6	17,8	15,3	100	90,1	0
1	SY Muse	Syngenta	59	100	85,4	17,5	14,9	98	90,9	-551
2	Pascalina KWS	KWS	57	101	85,3	18,1	15,4	101	89,9	427
4	Cartoon	Syngenta	62	102	84,8	17,7	15,0	99	91,5	-287
5	Elora KWS	KWS	59	101	83,4	17,9	15,0	98	89,9	-368
10	Lombok	SESvdH	64	103	82,6	17,6	14,6	96	90,4	-991
12	Kudu	SESvdH	67	99	82,3	18,3	15,1	99	91,5	135
17	Diesel	Strube	66	99	83,8	18,1	15,2	100	89,5	-5
18	Cantona KWS	KWS	48	100	86,9	18,0	15,6	102	90,9	706
19	Orlena KWS	KWS	64	102	89,7	17,6	15,9	104	90,6	855
20	Darnella KWS	KWS	65	101	90,1	17,5	15,8	104	90,6	803
	Minsta statistiskt säkra skillnad		5,9	2,4	2,1	0,2	0,4	2,7	0,6	

Sorter i mörkare blått är nya sorter

** Medeltalsberäkningen innefattar även nr 3, Jollina KWS, som utgår ur sortimentet.

	Sort	Sortägare	Resistens R Tolerans: god (T) - bäst (TT)			Mjöl- dagg*	Ramula- ria*	Rost*	Rotform	Nackhöjd	Stocklöpare
			Rhizoma- nia	Nema- toder	Aphano- myces	%	0-100	0-100	1-9	cm	17 fs antal/ha
	Medel mätare 1-3**					32	8	22	5,4	6,2	13
1	SY Muse	Syngenta	R	-	T	38	8	24	5,6	7,0	9
2	Pascalina KWS	KWS	R	-	-	26	7	19	5,3	5,8	17
4	Cartoon	Syngenta	R	-	T	46	8	25	5,8	7,1	9
5	Elora KWS	KWS	R	T	T	36	10	16	5,3	6,3	17
10	Lombok	SESvdH	R	T	-	-	9	19	6,4	6,7	113
12	Kudu	SESvdH	R	-	-	35	7	24	5,9	7,4	17
17	Diesel	Strube	R	-	-	44	9	13	5,6	6,0	74
18	Cantona KWS	KWS	R	T	T	25	4	18	5,6	5,9	10
19	Orlena KWS	KWS	R	-	-	27	12	17	5,3	5,9	18
20	Darnella KWS	KWS	R	-	-	29	11	24	5,4	6,3	104
	Minsta statistiskt säkra skillnad					8,8	4,1	5,6	0,3	0,7	131

* Medeltal från obehandlade block. Andra graderingen.

** Medeltalsberäkningen innefattar även nr 3, Jollina KWS, som utgår ur sortimentet.

Bladsvampar kostar

Liksom tidigare år har två av blocken på varje försöksplats behandlats mot bladsvampar. Jämför man skörden mellan behandlade och obehandlade block skiljer den i genomsnitt 1,3 ton (nio procent) socker till fördel för de behandlade. Detta kan jämföras med år 2014 då det skiljde drygt sex procent i genomsnitt. Alla försök har behandlats två gånger med Comet pro 0,6 l per hektar år 2015. Tydligt är också att skördetid-

punkten är avgörande för vilken effekt man får. Minst effekt av behandlingarna var det på Nyboholm som skördades den 1 oktober. Här skilde det bara 0,2 ton socker mellan behandlat och obehandlat. Försöket i Gärsnäs skördades cirka en månad senare och där var skillnaden hela 1,7 ton socker.

Tydliga sortskillnader

Det finns en tydlig skillnad mellan sorterna när det gäller motståndskraft mot bladsvampar.

Beräknar man kvoten mellan skörden i behandlat och obehandlat ger den bästa marknadssorten Diesel, (sett över tre år), 97,8 procent av skörden i obehandlade block, medan den sämsta bladsvampssorten, SY Muse, ligger på 92 procent. Det innebär alltså en skillnad på cirka sex procent mellan sorterna.

Mer info på nätet

Du hittar all information från årets sortförsök i både Sverige och Danmark på vår hemsida www.nordicbeet.nu.

Resultat från försök 2013–2015 för

	Intäkt	Tolerans		Stocklöpare	Skörd		
	kr/ha	Nematoder	Aphanomyces		Rotskörd	Sockerhalt	Polsocker
1. Bästa val	Orlena KWS	Cantona KWS	SY Muse	Pascalina KWS	Darnella KWS	Kudu	Orlena KWS
	Darnella KWS	Elora KWS	Orlena KWS	Lombok	Orlena KWS	Diesel	Darnella KWS
	Cantona KWS	Lombok	Cartoon	Cantona KWS	Cantona KWS	Pascalina KWS	Cantona KWS
	Pascalina KWS		Elora KWS	Kudu	SY Muse		Pascalina KWS
	Kudu						
2. Mellan	Diesel			Cartoon	Pascalina KWS	Cantona KWS	Diesel
	Cartoon			SY Muse	Cartoon	Elora KWS	Kudu
	Elora KWS				Diesel	Cartoon	Cartoon
					Elora KWS	Orlena KWS	Elora KWS
							SY Muse
3. Sämsta val	SY Muse			Darnella KWS	Lombok	Lombok	Lombok
	Lombok			Orlena KWS	Kudu	Darnella KWS	
				Elora KWS		SY Muse	
				Diesel			

Bladsvampsangrepp på Gärsnäs. Bilden är tagen den 2 oktober och mitt i bilden syns gränsen mellan obehandlat och behandlat block. När försöket skördades en månad senare skilde det 1,7 ton socker i snitt mellan blocken.

Nytt upplägg på sorttabell

Tabellen ovan påminner mycket om tidigare års egen-skapstabell. Men faktum är att bakgrunden till tabellen skiljer sig lite från tidigare år. Numera är färggrupperingarna gjorda utefter vilka kvartiler värdena ligger i.

Om en sort ligger i den övre kvartieln, dvs. om värdet är högre än 75 procent av de andra sorterna hamnar den i kategorin "1. Bästa val" osv. Även om upplägget är förenklat blir resultatet i princip detsamma som tidigare år.

Är man intresserad av att se de faktiska signifikanta skillnaderna kan man studera ta-

bellerna på föregående sida där värdena och signifikansnivåerna framgår. Dessa tabeller är viktiga då vissa kolumner, såsom exempelvis *Ramularia* innehåller mycket små skillnader mellan sorterna.

Strategi för *Aphanomyces*

Vid kraftiga angreppsnivåer är fortfarande SY Muse det rätta valet. Men då årsmånen påverkar angreppsnivån kan det ändå vara strategiskt smart att välja den något *Aphanomyces*-svagare Orlena KWS då den kommer att ge betydligt högre skörd än SY Muse de år då angreppsnivån blir lägre.

sorter beställbara i januari 2016

Yttre kvalitet		Växtsätt		Etablering		Bladsjukdomar		
Renhet	Rotform	Höjd	50 % plh	slutl plh	Mjöldagg	Rost	Ramularia	
Kudu	Lombok	Kudu	Kudu	Lombok	Cantona KWS	Diesel	Cantona KWS	
Cartoon	Kudu	Cartoon	Diesel	Cartoon	Pascalina KWS	Elora KWS	Pascalina KWS	
				Orlena KWS	Orlena KWS	Lombok		
					Darnella KWS			
SY Muse	Cartoon	SY Muse	Darnella KWS	Darnella KWS	Kudu	Cantona KWS	Kudu	
Cantona KWS	Diesel	Lombok	Orlena KWS	Elora WS	Elora KWS	Orlena KWS	Cartoon	
Darnella KWS	Cantona KWS	Elora KWS	Lombok	Pascalina KWS	SY Muse	Pascalina KWS	SY Muse	
Orlena KWS	SY Muse	Darnella KWS	Cartoon	Cantona KWS		Kudu	Lombok	
Lombok	Darnella KWS	Diesel	SY Muse			Cartoon	Diesel	
			Elora KWS					
Elora KWS	Pascalina KWS	Cantona KWS	Pascalina KWS	SY Muse	Diesel	Darnella KWS	Elora KWS	
Pascalina KWS	Orlena KWS	Orlena KWS	Cantona KWS	Kudu	Cartoon	SY Muse	Darnella KWS	
Diesel	Elora KWS	Pascalina KWS		Diesel	Lombok		Orlena KWS	

Underlag	Data från NBR+SLU-försök 2012-2014, i vissa fall kompletterad med resultat från serie 105 och 106 "praktiska försök" och danska erfarenheter.
Omfattning	Tabellen omfattar alla sorter på sortlistan som provats under tre år.
Förklaringar	Sorterna ligger rangordnade från bästa till sämsta inom alla kolumner Sorterna är indelade i tre grupper. 1 Bästa val, Grön = sorten ligger i den övre kvartilen 2 Mellan, Rosa = Sorten ligger mellan den övre och den undre kvartilen 3 Sämsta val, Röd = sorten ligger under den nedre kvartilen
Ekonomi	Ekonomi enligt 2015 års avtal uträknat på medeltalsvärden över alla försök. Pris 24,1 Euro/ton 16 %-iga betor enligt nya branschavtalet 2014-2015. Kronkurs 9:50, sockerhaltsreglering, renhetsreglering, mas-satorrämne 10 kr/ton betor. Alla tillägg förutom transportersättning och ersättning för sen respektive tidig leverans ingår i beräkningarna.
Nematoder	Nematodtoleranta sorter (NT) placeras i "1. Bästa val"-gruppen. Övriga sorter i gruppen "3. Sämsta val".
Aphanomyces	Endast <i>Aphanomyces</i> -toleranta sorter visas.
Växtsätt	Sorter med högt växtsätt står under "1. Bästa val". Prioriteras högsta frostskydd genom lågt växtsätt vänder man på tabellen.
Plantantal	50 % plh mäter hur snabbt sorten kommer upp. Snabb uppkomst är ingen garanti för ett högt slutligt plantantal.
Bladsvampar	Starkast angrepp av mjöldagg och rost. Motståndskraft mot rost har varit den viktigaste parametern för att bibehålla skörd under obehandlade förhållanden.

Så här använder du tabellen	
Steg 1	Behov av tolerans mot jordboende skadegörare som nematoder eller <i>Aphanomyces</i> . Om ja: välj bland aktuella sorter, om nej: gå till sockerskörd och intäkt.
Steg 2	Välj i första hand bland sorter i grön kolumn.
Steg 3	Studera övriga variabler och bilda dig en uppfattning om sortens profil, svagheter och styrkor.